

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۲ جنوری ۲۰۲۴

چرا وزیر دفاع سویدن، از خطر جنگ سخن گفت؟

چرا نخست وزیر برای حفظ امنیت کشور دست به دامان ارتش شده بود؟

شبهی اروپا را فرا گرفته است. شبح جنگ و شبح رشد فاشیسم و نژاپرستی. اگرچه شبح جنگ غیرواقعی به نظر می‌رسد اما شبح قدرت‌گیری فاشیسم و راسیسم یک واقعیت غیرقابل انکار است. در سویدن، فرانسه، المان، بلژیک و ...، «حاکمیت قانون و دموکراسی نسبی» توسط گرایش‌های راست و نژادپرست به چالش کشیده شده است. به نظر مشکل این است که در کشورهای اروپایی، «پناهندگی و مهاجران را به تمام مشکلات موجود گره زده‌اند.» جوانان ناراضی و بریده از جامعه چیزی جز تحقیر نسبت به آن‌ها احساس نمی‌کنند.

با جنگ اوکراین تامین انرژی، مواد کشاورزی و مواد معدنی دشوار شده است. این درحالی است که روسیه نقشی بزرگ در تامین این موارد دارد. براساس آنچه غرب در نظر دارد برای مقابله با تغییرات اقلیمی آینده‌ای بدون کربن بسازد، موادی مانند مس، نیکل، پلاتین و ... دارای اهمیت بالایی هستند که روسیه نقش بزرگی در تولید و ارائه آن‌ها به بازار دارد.

تا پیش از بروز جنگ در اوکراین، مزیت فناوری شاخص‌تر از دیگر موارد بود، اما حالا با ایجاد اشکال در تامین مواد معدنی که در فناوری‌ها به کار می‌روند، مسائلی مانند تامین مواد مورد نیاز برای راه‌اندازی فناوری‌ها، اهمیتی دوچندان یافته است.

از سوی دیگر، واردات فناوری‌ها برای توسعه، در برابر شکم‌های گرسنه و کاهش حمل‌ونقل، اهمیت سابق را ندارد. مسکو از این طریق با تغییر جهت‌ها، با افزایش وزن ابزارهایی که در دست دارد، نقش خود را پررنگ‌تر ساخته و به تبع آن از اهمیت غرب کاسته است.

غرب با دست زدن به اقدامات شدید علیه روسیه و دست کشیدن از شعارهایی مانند امنیت سرمایه‌گذاری و عدم نژادپرستی، قدرت نرم خود را کاهش داده و به این اعتبار، شهروندان را در معرض انواع و اقسام آسیب‌های اجتماعی قرار داده است.

در چنین روندی است که «میکائیل بیدین» فرمانده کل قوای دفاعی سویدن، جمعه ۱۲ جنوری ۲۰۲۴، در اظهار نظر کم سابقه از مردم سویدن خواست تا برای وقوع جنگ احتمالی آمادگی ذهنی داشته باشند. به گفته فرمانده کل قوا، این روسیه است که تهدیدی برای سویدن است و در آینده نیز خواهد بود.

کارل اسکار بوهلین، وزیر دفاع مدنی نیز در یک کنفرانس دفاعی گفت: «ممکن است در سویدن جنگی رخ دهد.» پس از آن، پیام او توسط جنرال مایکل بیدن، فرمانده کل ارتش تکرار و بر آن تاکید شد، که گفت همه سویدنی‌ها باید از نظر ذهنی برای این احتمال آماده شوند.

هشدار دو مقام ارشد دفاعی به سویدنی‌ها مبنی بر آماده شدن برای جنگ، نگرانی‌ها و اتهام به هراس‌آفرینی را برانگیخته است.

در هفته‌های اخیر بعد از اظهارات بی‌سابقه میکانیل بیدین، فرماه کل قوای کشور و کارل اسکار بوهلین، وزیر دفاع مدنی؛ در خصوص آماده شدن مردم سویدن برای جنگ؛ نگرانی‌هایی برای مردم سویدن ایجاد شده است. با این حال بسیاری از مردم به این فکر افتاده‌اند در صورت بروز جنگ چه باید کرد.

جنرال بیدن، یک ماه پیش از آن تاریخ، از جبهه شرقی اوکراین بازدید کرد و سویدن یکی از کشورهای است که خلبانان اوکراینی را آموزش می‌دهد. گفته می‌شود استکهلم نیز در حال بررسی ارسال جنگنده‌های پیشرفته گریپن به اوکراین است.

جنرال مایکل بیدن

جنرال بیدن بعدا به روزنامه آفتونبلادت گفت: «هدف من این نیست که مردم را نگران کنم؛ هدف من این است که کاری کنم که افراد بیش‌تری در مورد وضعیت خودشان و مسؤولیت‌هایشان فکر کنند.»

فنلاند پیش از این به ناتو ملحق شده است و مقامات روسیه گفته‌اند که در صورت تشدید تنش‌ها با ناتو، فنلاند «اولین کشوری است که متضرر می‌شود.»

وزیر دفاع مدنی سویدن گفت که هدف او نگران کردن و بی‌خواب کردن مردم نیست، بلکه این است که از آنچه واقعا در جریان است آگاه شوند. او از مقامات محلی، برنامه‌ریزان وضعیت اضطراری و آحاد مردم خواست تا واکنش نشان دهند.

بولین در کنفرانس جامعه و دفاع گفت: «اگر چیزی موجب بی‌خوابی من شود، این احساس این است که اوضاع خیلی کند پیش می‌رود.»

ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین، در جریان این کنفرانس از سویدن خواست تا با کشورش و دیگر کشورها برای تولید سلاح همکاری کند و «با هم قوی‌تر شوند.»

نخست‌وزیر اولف کریسترسسون افزود که در سال ۲۰۲۴، سویدن به هدف ناتو مبنی بر صرف ۲ درصد از تولید اقتصادی برای دفاع نظامی دست خواهد یافت و بودجه خود را در مقایسه با سال ۲۰۲۰ دو برابر خواهد کرد. به گفته تحلیل‌گران، وضعیت امنیتی از زمان جنگ جهانی دوم به این سو تا این اندازه جدی نبوده است. اما، سیاستمداران مخالف دولت به لحن این هشدارها اعتراض کرده‌اند. ماگدالنا اندرسون، نخست‌وزیر سابق، به تلویزیون سویدن گفت وضعیت امنیتی جدی است، اما «به‌نظر نمی‌رسد که در آستانه جنگ باشیم.»

اظهارات روز دوشنبه مایکل بیدن، و همچنین کارل اوسکار بولین وزیر پدافند غیرعامل سویدن در جریان کنفرانس «مردم و دفاع» در شهر تورستی و اسکی بازی «سلن» در شمال سویدن مبنی بر این که «سویدنی‌ها باید در صورت بروز جنگ در سویدن آمادگی داشته باشند» اینک نه تنها بواسطه «ترساندن بی‌جای مردم» مورد انتقادات گسترده در سویدن قرار گرفته بلکه دستمایه طنز در شبکه‌های اجتماعی این کشور نیز شده است.

خانم «شرشتین برگتو» رئیس انجمن صلح و داوری سویدن با اندکی چاشنی طنز به گزارشگر تلویزیون سویدن گفت که «من این موضوع را که وضعیت امنیت جهانی وخیم است درک می‌کنم، اما چنین هراس‌افکنی در مورد جنگ در سویدن چندان توسط مردم سویدن جدی گرفته نشد.»

مقامات رسمی روسیه نیز به این بیانات واکنش نشان داده‌اند. «آلکسی پوشکوف»، عضو ارشد کمیته سیاست اطلاعاتی شورای فدراسیون (سنای) روسیه از حزب «روسیه واحد» به رهبری ولادیمیر پوتین در صفحه تلگرامی خود ادعای حمله احتمالی روسیه به سویدن را «مزخرف» نامید.

سازمان حقوق کودکان بریس گفت که خط تلفن کمک سراسری آن معمولاً تماس‌هایی درباره احتمال وقوع جنگ دریافت نمی‌کرده است. اما این هفته شاهد افزایش تماس‌های نگران جوانانی بود که گزارش‌های خبری یا پست‌هایی را در تیک‌تاک مشاهده کرده بودند که درباره جنگ در آن‌ها صحبت شده است.

مایا دال، سخن‌گوی بریس به بی‌بی‌سی گفت: «برای هشدار دادن به خوبی آماده شده بودند، چیز مبهمی نبود. آنها باید زمانی که این نوع اطلاعات را به بزرگسالان ارائه می‌کردند، اطلاعاتی مناسب را برای بچه‌ها نیز ارائه می‌کردند.»

اسکار جانسون، متخصص امور دفاعی، گفت که لحن هشدارهای روسای دفاع اغراق‌آمیز بود و ۹۰ درصد از آنچه گفته شد ناشی از سرخوردگی از این موضوع است که برای ایجاد دفاع مدنی و نظامی اقدامات کمی انجام شده است. او به بی‌بی‌سی گفت: «زمان محدود است و هدف این هشدارها به صدا درآوردن زنگ خطری برای سازمان‌ها، افراد و بخش‌ها بود.»

«نیروهای مسلح سویدن فوق‌العاده توانمند هستند، اما تعدادشان به هیچ‌وجه کافی نیست. آخرین لایحه دفاعی می‌گوید ما باید ۵/۳ گردان ایجاد کنیم، در حالی که اوکراین در زمان شروع جنگ ۲۸ گردان داشت.»

هشدار جنرال بیدن مبنی بر آمادگی ذهنی برای جنگ پس از هشدار یک ماه پیش پاچک سیویرا، رئیس دفتر امنیت ملی لهستان است که گفته بود «برای جلوگیری از جنگ با روسیه، کشورهای طرف شرق ناتو باید یک افق زمانی سه ساله را برای آماده شدن برای رویارویی در نظر بگیرند.»

او گفت که گزارش شورای روابط خارجی المان مبنی بر اینکه المان و ناتو باید نیروهای مسلح خود را برای مقابله با حمله روسیه در شش سال آینده آماده کنند، «بیش از حد خوش‌بینانه» است.

اسکار جونسون، متخصص دانشگاه دفاع سویدن، گفت: اگر چه جنگ امکان‌پذیر است، اما برای وقوع آن عوامل مختلفی لازم است: جنگ روسیه در اوکراین پایان یابد، و ارتش روسیه زمان لازم برای بازسازی و تسلیح مجدد نیروهای جنگی خود را داشته باشد. و اروپا حمایت نظامی امریکا را از دست بدهد.»

او افزود که همه این‌ها در دایره احتمالات قرار دارند. اما نخست وزیر کشور، اولف کریسترشون در گفت‌وگو با برنامه صبح گاهی کانال یک رادیوی سویدن گفت که او نگران وقوع جنگ اکنون در سویدن نیست. او می‌گوید: «هیچ دلیلی وجود ندارد که نشان دهد جنگ قریب‌الوقوع است، اما کاملاً واضح است که خطر جنگ در این بخش از جهان به‌طور قابل‌توجهی افزایش یافته است.» دولت سویدن می‌خواهد اطلاعات مربوط به دفاع ملی (totalförsvaret) که مشمول دفاع نظامی و غیرنظامی در شرایط جنگی است در آموزش‌های اطلاعات اجتماعی که تازه‌واردان دریافت می‌کنند گنجانده شود. یوهان پرشون، وزیر بازرکار می‌گوید: این مورد نیاز است، زیرا این گروه نیز تحت پوشش قوانین وظایف دفاعی است. اخیراً یک محقق مامور بررسی آموزش اطلاعات اجتماعی شده است که در حال حاضر در نقاط مختلف کشور به‌صورت متفاوت برای تازه‌واردان تدریس می‌شود.

پیش‌تر نیز نخست وزیر سویدن از ارتش برای مقابله با موج جرم و جنایت بی‌سابقه‌ای که این کشور را تحت تاثیر قرار داده است، درخواست کمک کرد. اولف کریسترسون بنا به آنچه پیش‌تر وعده داده بود قرار است امروز جمعه ۲۹ سپتامبر ۲۰۲۳، در همین راستا با فرمانده ارشد نیروهای مسلح و کمیسر عالی پلیس کشورش دیدار و گفت‌وگو کند. به گفته نخست وزیر سویدن، این گفتگوها بر چگونگی کمک نیروهای مسلح به پلیس در مقابله با باندهای مروج خشونت و گروه‌های تبهکار متمرکز خواهد بود. هدف از این همکاری آن است که سربازان ارتش وظایف حفاظتی پلیس را برعهده گیرند تا نیرو و منابع بیشتری برای مبارزه با جرم و جنایت در کشور آزاد شود. جزئیات بیشتر این نوع همکاری که برای یک کشوری اسکاندیناوی غیرمعمول به شمار می‌رود هنوز تشریح نشده و مشخص نیست که ارتش با چه ظرفیتی قرار است این ماموریت را برعهده گیرد. این اقدام به دلیل موج گسترده تیراندازی‌ها و بمب‌گذاری‌های اخیر که جان ده‌ها نفر از جمله تعدادی نوجوان و رهگذر را گرفت از سوی دولت سویدن در پیش گرفته شده است. تازمترین این حملات که به صورت پراکنده صورت گرفته و شواهدی دال بر ارتباط آن‌ها با باندهای تبهکار وجود دارد ظرف یک شب سه کشته به جا گذاشته است.

گروه‌های مروج خشونت و باندهای تبهکار اغلب نوجوانان را در محله‌های کم بضاعت و آسیب‌پذیر که قشر عمدتاً مهاجر را در خود جای داده، اغفال کرده و به استخدام در می‌آورند.

یکی از قربانیان حملات اخیر، زنی حدوداً ۲۰ ساله بود که در پی انفجاری در شمال استکهلم جان باخت. رسانه‌های سوئدی در گزارش اعلام کردند که وی احتمالاً هدف مورد نظر عاملان حمله نبوده است.

به گزارش یک نشریه محلی در سوئدن، یک خواننده ۱۸ ساله نیز اواخر روز چهارشنبه گذشته در جریان تیراندازی در خارج از یک مجموعه ورزشی در حومه استکهلم کشته شد.

بیش از ۶۰ نفر در تیراندازی‌های سال گذشته در سوئدن جان خود را از دست دادند؛ آمار بی‌سابقه که هرگز پیش‌تر ثبت نشده بود.

این در حالی‌ست که به گفته کارشناسان، شمار تلفات خشونت‌ها و حملات گروه‌های تبهکار در سوئدن امسال نیز به همین میزان و احتمالاً حتی بیش از آن خواهد رسید.

اولف کریسترسون روز پنج‌شنبه ۲۸ سپتامبر ۲۰۲۳، طی نطقی تلویزیونی خطاب به مردم کشورش گفت: «سوئدن هرگز شاهد چنین وقایعی نبوده است»؛ وی افزود: «در قوانین سوئدن مقابله با جنگ باندها و کودکان سرزبان دیده نشده است.»

نخست وزیر سوئدن در بحبوحه افزایش موج تیراندازی‌ها و بمب‌گذاری‌های در کشورش، که به باندهای تبهکار نسبت داده شده است، تأکید کرد: «چنین وضعیتی در هیچ کشور دیگر اروپا مشاهده نمی‌شود.»

دولت راست میانه سوئدن به رهبری اولف کریسترسون، سال ۲۰۲۲ با وعده مقابله با جرم و جنایت قدرت را در دست گرفت، اما تاکنون در این امر موفق نبوده است.

اپوزیسیون، دولت را در این میان مقصر می‌داند و معتقد است که آقای کریسترسون و وزرایش مسبب ناامنی در کشور هستند.

این در حالی‌ست که نخست وزیر سوئدن «سیاست‌های غیرمسئولانه» دولت قبلی در زمینه مهاجرت و ادغام ناموفق مهاجران را عامل ترویج خشونت در کشورش معرفی کرده است.

سوئدن از دیر باز به همراه آلمان به دلیل داشتن سیاست‌های مهاجرتی لیبرال و استقبال از صدها هزار پناهجو از خاورمیانه و آفریقا، در اروپا متمایز و شاخص بوده است.

اما بدتر شدن اوضاع سوئدن را به خارجی‌ان و پناهجویان نسبت دادن یک گرایش خارجی‌ستیزی و نژادپرستی است چرا که عوامل اصلی بدتر شدن اوضاع امنیتی سوئدن را در تحلیل اقتصاد سرمایه‌داری، رشد بیکاری و محدودکردن کمک‌های سوسیالی، رشد تورم و گرانی و البته گنوسازی می‌توان به درستی توضیح داد.

تلاش دولت سوئدن برای عضویت در پیمان نظامی «ناتو»، آن‌هم به‌هر بهائی بیش‌تر شهروندان سوئدی را نگران کرده است.

سال گذشته فنلاند به عضویت سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) درآمد اما فرایند الحاق سوئدن به این اتحادیه، میسر نشد. به‌طور سنتی سوئدن و پس از پایان جنگ سرد فنلاند، به مانند سوئیس همواره تا زمان جنگ میان اوکراین و روسیه؛ در تلاش بودند در راستای حفظ و رعایت بی‌طرفی در استراتژی سیاست خارجی خویش؛ وارد دسته‌بندی‌های بین‌المللی نشده و به تبع آن به عضویت سازمان‌های بین‌المللی مانند ناتو که دارای جهت‌گیری‌های مشخص می‌باشد؛ نشوند.

اما وقوع جنگ اوکراین، تمام این معادلات را برای این کشورها تغییر داد. چراکه مقایسه وضعیت اوکراین پس از سال‌ها حضور در لیست اقدام برای عضویت ناتو؛ با سایر کشورهای منطقه اروپای شرقی مانند لتونی و لیتوانی که به ناتو ملحق شده‌اند، گویای بسیاری از نکات می‌باشد. بر اساس ماده ۵ منشور ناتو که اشاره صریح و مستقیم به تز دفاع دسته‌جمعی دارد، حمله به هر یک از اعضای ناتو، به‌مثابه حمله به تمامی اعضا می‌باشد. یعنی هر طرف ثالثی که با یکی از اعضای ناتو وارد جنگ شود، با تمام اعضا وارد جنگ شده است.

لازم به ذکر است که ناتو حضور خود در افغانستان به‌عنوان اولین ماموریت فرا آتلانتیکی دوران حیات خویش را، تحت عنوان پاسخ دفاع دسته‌جمعی ذیل ماده ۵ منشور اتحادیه به حملات ۱۱ سپتامبر سازمان تروریستی القاعده توجیه و تبیین نمود. این نکته زمانی معنی‌دارتر می‌شود که روسیه به اوکراین که هنوز به عضویت ناتو در نیامده است؛ حمله نمود. اما با وجود این‌که مسکو از لیتوانی درخواست کریدور نقل و انتقالاتی به منطقه روس تبار کالیننگراد نمود و تهدید کرد در صورت ممانعت لیتوانی؛ به این کشور حمله می‌کند؛ به دلیل عضویت لیتوانی در ناتو و برخورداری از پوشش ماده ۵ منشور اتحادیه؛ مسکو نتوانست اقدامی در حمله به این کشور انجام دهد. چرا که در این صورت با شاخه نظامی سازمان ناتو به‌طور مستقیم وارد جنگ می‌شد و طبعا چنین گزینه‌ای به هیچ عنوان باب میل کرملین نمی‌باشد. در نتیجه کارآمدی پیمان ناتو و ماده ۵ منشور آن؛ در این مقایسه تطبیقی میان اوکراین که هنوز صرفا بر اساس برنامه مشارکت برای صلح؛ در وضعیت شریک همکار ناتو به سر می‌برد؛ با کشورهایمانند لیتوانی که از سال ۲۰۰۴ میلادی؛ به عضویت این اتحادیه درآمده اند؛ به خوبی اثبات گردید.

در خصوص سویدن و فنلاند؛ رجوع به حافظه تاریخ دیپلماسی و روابط بین الملل بسیار ضروری می‌باشد. سویدن و فنلاند طی چند قرن گذشته؛ همواره تهدید روسیه را احساس کرده اند. برای مثال سویدن از سال ۱۷۰۰ تا ۱۷۲۱ میلادی با روسیه درگیر جنگ بود. شکست سویدن در جنگ مورد نظر؛ موجب از بین رفتن اقتدار این کشور در مناطق شرقی و مرکزی اروپا گردید. اما این جنگ تنها درگیری میان سویدن و روسیه نبود. بلکه جنگ دیگری میان این دو کشور طی سال‌های ۱۶۵۵ تا ۱۶۶۰ اتفاق افتاد.

همچنین شوروی سابق در تاریخ ۳۰ نوامبر ۱۹۳۹ با فنلاند درگیر شد و این نبرد که به جنگ زمستان موسوم گردید؛ در تاریخ ۱۳ مارس سال ۱۹۴۰ میلادی؛ طول کشید که در نتیجه این جنگ مناطق کارلیا؛ سالا و ریباچی از فنلاند جدا شده و به شوروی ملحق شدند.

لذا حمله روسیه به اوکراین که در تاریخ ۲۴ فوریه سال ۲۰۲۲ میلادی آغاز شد؛ برای سویدن و فنلاند یادآور خاطرات تاریخی بسیار تلخی می‌باشد و باعث شد که پس از گذشت بیش از سه دهه از پایان جنگ سرد، استکهلم و هلسینکی بار دیگر خطر تهدید از جانب کرملین را مجددا احساس نمودند.

صرف نظر از تجارب تاریخی تلخ سویدن و فنلاند از درگیری با روسیه؛ آنچه موجب ترغیب این دو کشور برای عضویت در ناتو گردید؛ عملکرد جدی ناتو در دفاع از اعضای خویش می‌باشد. نکته لازم به ذکر این است که فنلاند و سویدن، هیچ‌گاه تا پیش از حمله روسیه به اوکراین در لیست اقدام برای عضویت ناتو نبودند. یعنی درخواستی برای الحاق به ناتو؛ به دولت ایالات متحده امریکا به‌عنوان مرجع تحویل گیرنده نامه‌های قصد و نیت ارائه نداده بودند. اما وقوع جنگ اوکراین باعث شد تا انگیزه‌های لازم برای عضویت در ناتو؛ در هلسینکی و استکهلم به وجود بیاید.

صرف‌نظر از فرایند پذیرش اعضای جدید در ناتو که نیازمند اتفاق آرا و موافقت تمامی اعضا می‌باشد؛ آنچه موجب تسریع در روند انجام الحاق سویدن(احتمالا در آینده) و فنلاند به ناتو گردید، برخورداری این دو کشور از تمامی

استانداردها و پارامترهای اتحادیه در زمینه برخورداری از ساختارهای سیاسی دموکراتیک و اقتصادی مستحکم و تطبیق اولیه تشکیلات نیروی مسلح سویدن و فنلاند با ساختارهای نظامی ناتو است.

از این رو لازم به ذکر است فرایند عضویت کشورهایمانند صربستان و مونته‌نگرو سالیان متمادی به طول انجامید و این شرایط کاملاً درباره فرایند عضویت اوکراین هم صادق می‌باشد. بنابراین، عضویت سویدن و فنلاند برای ناتو هم طبعاً فرصت بسیار مغتنمی بود. چرا که علاوه بر این‌که ناتو دامنه سیطره خود بر شبه‌جزیره اسکاندیناوی را تکمیل نمود، توانست مرز مشترک خود با روسیه، به دو برابر افزایش دهد و به این وسیله خلاء عضویت اوکراین را تا حدود بسیار زیادی جبران نماید. از سوی دیگر، عضویت فنلاند و سویدن برای ناتو با توجه به این‌که هر دوی این کشورها، در ردیف کشورهای پیشرفته و ثروتمند می‌باشند، بسیار حائز اهمیت است. چرا که علاوه بر این‌که وزن ناتو در معادلات محیطی بین‌الملل تقویت می‌شود، آنها برای اتحادیه دارای هزینه‌های سربار نمی‌باشند.

همچنین پیش‌بینی می‌شود در اجلاس آینده سران ناتو، سویدن به‌طور کامل به ناتو ملحق شود. در مجموع باید به این نکته اشاره کرد که حمله روسیه به اوکراین؛ موجب تشدید صف‌بندی‌های بین‌المللی جدید و به‌نوعی بازیابی مجدد فضای دو قطبی جنگ سرد گردیده است.

ویکتور اوربان، نخست‌وزیر هنگری، سال گذشته میلادی با بیان این‌که «هیچ چیزی امنیت سویدن را تهدید نمی‌کند»، گفت کشورش «عجله‌ای» برای تصویب درخواست استکهلم جهت پیوستن به سازمان ناتو ندارد. هنگری، به‌جز ترکیه، تنها کشور عضو ناتو است که هنوز پیشنهاد سویدن برای پیوستن به پیمان آتلانتیک شمالی را تأیید نکرده است.

هنگری تصویب پیشنهاد عضویت سویدن در ناتو را از ژوئیه ۲۰۲۲ تا کنون به تعویق انداخته و در عین حال تحقق درخواست‌هایی مبهم از استکهلم را به‌عنوان پیش‌شرطی برای تصویب آن مطرح کرده است. دولت اوربان مدعی شده است که سیاست‌مداران سویدنی درباره شرایط دموکراسی در هنگری «دروغ‌های آشکار» گفته‌اند، امری که به گفته آن‌ها باعث شده برخی از قانون‌گذاران در مورد حمایت از درخواست الحاق سویدن به ناتو مطمئن نباشند.

دبیرکل ناتو، درباره مذاکرات این دو مقام ارشد سویدن و ترکیه گفت: «سویدن و ترکیه برای رسیدگی به نگرانی‌های امنیتی مشروع ترکیه، با یکدیگر همکاری نزدیکتری خواهند داشت.»

او افزود: «به‌عنوان بخشی از این روند، سویدن قانون اساسی خود را اصلاح کرده، قوانین خود را تغییر داده، عملیات ضدتروریستی خود را به‌طور قابل‌توجهی علیه حزب کارگران کردستان گسترش داده و صادرات تسلیحات خود به ترکیه را از سر گرفته است.»

ینس استولتبرگ این تصمیم ترکیه را «گامی تاریخی» توصیف کرد؛ با این وجود افزود که نمی‌توان «تاریخ روشنی» برای پایان این پروسه و پیوستن سویدن به این ائتلاف نظامی اعلام کرد.

پس از حمله نظامی روسیه به اوکراین، سویدن و فنلاند خواستار پیوستن به سازمان پیمان آتلانتیک شمالی شده بودند اما ترکیه به‌عنوان یکی از اعضای این سازمان، از پیوستن سویدن جلوگیری کرد.

بیش از یک سال است که ترکیه در مقابل پیوستن سویدن به ناتو مقاومت می‌کند و انقره موافقت خود را به اخراج فعالان سیاسی ضد دولت ترکیه از سویدن منوط کرده است.

استولتبرگ در پاسخ به سؤالی درباره مخالفت بوداپست نیز گفت: «هنگری به صراحت اعلام کرده است که نمی‌خواهد آخرین نفری باشد که پروتکل الحاق را تصویب می‌کند... بنابراین فکر می‌کنم این مشکل حل خواهد شد.»

هرچند این تاخیر عضویت سویدن، برخی از کشورهای عضو ناتو را ناامید کرد اما از سوی دیگر موجب شد انقره بتواند برخی امتیازات را به دست بیاورد.

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه در ماه مه سال ۲۰۲۲ میلادی با درخواست سویدن و فنلاند برای پیوستن به ائتلاف نظامی ناتو مخالفت کرد. این کشورهای حوزه اسکاندیناوی، پس از تهاجم تمام عیار روسیه به اوکراین، خواستار پیوستن به این سازمان شدند.

ترکیه پیشنهاد با عضویت فنلاند در ناتو در ماه آوریل موافقت کرد که به تصویب پارلمان این کشور رسید اما سویدن را همچنان منتظر نگه داشته است.

انقره از استکھلم خواسته است تا اقدامات بیش‌تری را برای سرکوب گروه‌های به گفته آن‌ها «تروریست»، انجام دهد. در نشست سال ۲۰۲۲ ناتو در مادرید، ترکیه تفاهمنامه‌ای را با سویدن و فنلاند امضاء کرد که از این دو کشور خواسته بود، ممنوعیت‌ها علیه صنایع دفاعی این کشور را لغو کنند و اقداماتی علیه اعضای حزب کارگران کردستان (پ‌ک‌ک) و جنبش موسوم به «گولن» که انقره فتح‌الله گولن، رهبر آن را مسؤول کودتای سال ۲۰۱۶ می‌داند، انجام دهند.

سال ۲۰۲۳، دولت سویدن ممنوعیت صادرات تجهیزات نظامی به ترکیه را بدون این‌که اشاره‌ای به جزئیات شرکت‌ها یا محصولات فاش کند، لغو کرد.

در ماه ژوئن نیز لایحه جدیدی برای مبارزه با تروریسم ارائه کرد که عضویت در سازمان‌های تروریستی را غیرقانونی می‌کند.

در ماه‌های اخیر، یک دادگاه عالی در سویدن، از استرداد دو فرد ترک تبار که انقره می‌گوید «گولنیست» هستند، ممانعت کرد. دادگاه تجدیدنظر اما فردی را به تلاش برای حمایت مالی از حزب پ‌ک‌ک، که از سوی اتحادیه اروپا و متحدانش یک گروه تروریستی شناخته می‌شود، تائید کرد.

از سوی دیگر، گونار استرومر، وزیر دادگستری ترکیه در واکنش به انتقادات در ترکیه و سایر کشورهای مسلمان به سوزاندن قرآن گفت که سویدن در حال بررسی است که بداند آیا می‌تواند قوانین را تغییر دهد و از سوزاندن کتاب مقدس مسلمانان در ملاء عام جلوگیری کند یا نه.

فنلاند نیز به نوبه خود، سال گذشته موافقت کرد که اعطای مجوز صادرات تسلیحات به ترکیه را به‌صورت موردی بررسی کند.

زمانی که اردوغان در کنفرانس ناتو در ماه ژوئیه به سویدن چراغ سبز نشان داد، کانادا عضو دیگر ناتو، بی‌سر و صدا با از سرگیری مذاکرات با ترکیه درباره لغو کنترل صادرات قطعات هواپیماهای بدون سرنشین از جمله تجهیزات نوری موافقت کرد.

هلند نیز محدودیت‌های ارسال تسلیحات به ترکیه را لغو کرد.

همچنین در ماه ژوئیه ۲۰۲۳، پس از دیدار بین رهبران ترکیه و سویدن، یانس استولتنبرگ، دبیرکل ناتو اعلام کرد ناتو یک هماهنگ کننده ویژه برای مبارزه با تروریسم ایجاد خواهد کرد. او در ماه اکتبر، دستیار خود، توماس گافوس را به این سمت منصوب کرد.

یکی دیگر از پیش شرط ترکیه برای عضویت سویدن در ناتو برای فروش جنگنده‌های اف-۱۶ بود.

یک روز پس از چراغ سبز اردوغان برای پیوستن سویدن به ناتو در ماه ژوئیه، کاخ سفید اعلام کرد به رایزنی با کنگره امریکا در خصوص فروش جنگنده‌های اف-۱۶ به ترکیه ادامه خواهد داد.

ترکیه عضو ناتو، در اکتبر ۲۰۲۱ میلادی تقاضای خود برای خرید ۴۰ فروند جنگنده اف-۱۶ و نیز کیت‌ها و قطعات برای نوسازی ۷۹ فروند از هواپیماهایش به ارزش ۲۰ میلیارد دلار را مطرح کرد.

اردوغان پیشنهاد سویدن برای ناتو را نیز به پارلمان ترکیه فرستاده است و می‌گوید که واشنگتن به نتیجه رسیدن توافق خرید جنگنده‌ها مشروط به تأیید عضویت سویدن در ناتو می‌کند.

پذیرفتن عضو جدید در ناتو مستلزم موافقت تمامی اعضای ناتوست.

درخواست انقره برای خرید جنگنده‌های امریکائی به دلیل سنگتراشی ترکیه در گسترش ناتو و سابقه حقوق بشر این کشور با مخالفت‌هایی در کنگره امریکا روبرو است. انقره از آن زمان به جای جت‌های امریکائی، خرید جت‌های یوروفایتز را مطرح کرده است.

تویاس بیلستروم، وزیر امور خارجه سویدن در نشست روز چهارشنبه ناتو در بروکسل، گفت هاکان فیدان، وزیر امور خارجه ترکیه «تاریخی را ارائه نکرد»، اما گفته است پیوستن این کشور به ناتو «در عرض چند هفته» تصویب خواهد شد.

یک مقام امریکائی نیز به‌طور جداگانه گفت، فیدان گفته است که احتمالاً این اتفاق تا قبل از پایان سال رخ خواهد داد.

برای روسیه، عضویت فنلاند در ناتو یعنی همسایگی روسیه با کشوری که دیگر مانند فنلاند دوران جنگ جهانی دوم نیست، بلکه میزبان نیروهای رزمی ناتو از زمین و هوا و دریا است. مرز فنلاند با روسیه از هر کشور دیگری طولانی‌تر است.

اما در آن سوی این مرزها و از طریق دریای بالتیک، کشور سویدن قرار دارد که پنجمین کشور پروسعت اروپائی است. تنها روسیه نبود که با عضویت سویدن مخالفت کرد. ترکیه و هنگری نیز - که از اعضای ناتو هستند - با عضویت سویدن در پیمان ناتو مخالفت کردند. اما هنگری هیچ دلیلی برای مخالفت با عضویت فنلاند در ناتو اعلام نکرد و در نهایت نیز برای پیوستن فنلاند به ناتو رای موافق داد.

پس از دیدارهای دیپلماتیک بین ترکیه و فنلاند، پارلمان ترکیه نیز با عضویت فنلاند در ناتو اعلام موافقت کرد و به این ترتیب، همه اعضای ناتو از روز ۴ آوریل سال جاری این عضویت را رسمیت دادند.

اکنون فنلاند سی‌ویکمین کشور عضو پیمان ناتو شده است. حاصل این عضویت دوبرابر شدن مرزهای ناتو با روسیه است. فنلاند فقط ۱۰ روز پس از عضویت در ناتو پروژه‌های را برای احداث حصار در طول مرز خاکی‌اش با روسیه آغاز کرد. در این مرز تا کنون حدود ۲۰۰ کیلومتر و به ارتفاع ۳ متر دیوارکشی شده است که با سیم خاردار محافظت می‌شود. این دیوار مرزی از نظر فنلاند در «پرخطرترین» نواحی ساخته شده است و می‌تواند مانع عبور غیرمجاز مهاجران روسی به فنلاند شود.

مسکو قبلاً اعلام کرده بود که در صورت پیوستن فنلاند به ناتو، لشکرهای نظامی‌اش مستقر در غرب و شمال غرب را تقویت خواهد کرد، اما به علت درگیری نیروهایش در جنگ اوکراین، فعلاً در این مورد اقدام جدی نکرده است.

شایان ذکر است که احتمال عضویت اوکراین در ناتو بود که موجب حمله نظامی روسیه به اوکراین شد. سویدن در غرب دریای بالتیک قرار دارد و ۳۲۰۰ کیلومتر خط ساحلی در دریای بالتیک دارد. روسیه می‌تواند از طریق بندر سن پترزبورگ به دریای بالتیک وارد شود و به مرزهای سویدن دسترسی پیدا کند. اکنون مشکل سویدن با ترکیه و هنگری حل نشده است.

ترکیه، همچنان خواهان استرداد برخی از فعالین سیاسی پ.ک.ک و سایر فعالین سیاسی مخالف خود است. فهرستی از این افراد، که تعدادشان به حدود ۹۰ نفر می‌رسد، نیز وجود دارد. ولی به علت الزام‌های حقوقی و مقررات قضائی در سویدن و فنلاند، قضیه به شیوه مطلوب ترکیه حل و فصل پیش نمی‌رود. کرد. البته ترکیه در ادامه، خواست‌های خود را افزایش داد و خواهان فروش هواپیماهای اف-۱۶های امریکا به ترکیه و همچنین از سرگیری فروش سلاح سویدن به ترکیه شد. فعلا کاخ سفید، در خصوص فروش جنگنده‌های اف-۱۶ به ترکیه چراغ سبز داده است.

ترکیه عضو ناتو، در اکتبر ۲۰۲۱ میلادی تقاضای خود برای خرید ۴۰ فروند جنگنده اف-۱۶ و نیز کیت‌ها و قطعات برای نوسازی ۷۹ فروند از هواپیماهایش به ارزش ۲۰ میلیارد دلار را مطرح کرد. با این وجود تحلیل‌گران می‌گویند که جنگ اسرائیل علیه حماس در غزه می‌تواند روابط امریکا و ترکیه را تیره و گسترش ناتو را پیچیده‌تر کند.

پس از این‌که اردوغان گفت حماس یک سازمان تروریستی نیست، بلکه یک گروه آزادی‌بخش است که برای حفاظت از سرزمین‌های فلسطینی می‌جنگد، ۴۷ نماینده کنگره امریکا از دولت خواستند که ترکیه را به خاطر نقشش در حمایت از حماس پاسخگو کند.

نشست وزرای خارجه ناتو در بروکسل؛ ترکیه به باد انتقاد گرفته شد.

پارلمان ترکیه از اواسط ماه نوامبر بررسی پروتکل الحاق سویدن به ناتو را آغاز کرده است. هنگام ارائه این لایحه به پارلمان در ماه اکتبر، اردوغان گفت که تلاش خواهد کرد تا تصویب آن را تسهیل کند اما وی افزود که استکھلم هنوز اقدام کافی علیه شبه‌نظامیان کرد انجام نداده است.

الحاق سویدن مستلزم رای موافق تمام ۳۱ عضو ناتو است.

در پی جنگ روسیه و اوکراین دو کشور سویدن و فنلاند دهه‌ها بی‌طرفی خود را کنار گذاشته و برای پیوستن به سازمان ناتو درخواست دادند. فنلاند در آوریل سال جاری پس از تأیید درخواست تمامی اعضای ناتو به عنوان سی و یکمین عضو پذیرفته شد، اما ترکیه و هنگری هنوز درخواست سویدن را تأیید نکرده‌اند.

فنلاند و سویدن پارسال در پی افزایش نگرانی‌ها از گسترش جنگ اوکراین، خواستار پیوستن به بزرگترین ائتلاف نظامی جهان به رهبری امریکا شدند، اما ترکیه درخواست سویدن را به تعویق انداخته بود.

ترکیه، سویدن را به ملایمت بیش از حد در قبال گروه‌هایی که انقاره آن‌ها را تهدیدی برای امنیت خود می‌داند، از جمله شبه‌نظامیان کرد، متهم می‌کند.

فنلاند در آوریل امسال سی‌ویکمین عضو ناتو شد.

برای پیوستن عضو جدید به ناتو، تأیید تمام اعضای این پیمان الزامی است.

از نظر استراتژیک پیوستن سرزمین پهناور سویدن به پیمان آتلانتیک شمالی به‌خاطر موقعیت جغرافیائی آن که در غرب دریای بالتیک واقع شده برای ناتو یک مزیت چشمگیر به همراه خواهد داشت.

اهمیت شاخص این مسئله به مسیرهای پروازی مربوط می‌شود زیرا با عضویت سویدن در ناتو شمال دریای بالتیک تا قطب شمال به یک منطقه پیوسته و مستقل تخت کنترل پیمان آتلانتیک شمالی بدل می‌شود.

وضعیت جزیره سوئدنی گوتلاند در دریای بالتیک اهمیت عضویت این کشور در ناتو را آشکارتر می‌کند. گوتلاند بزرگترین جزیره دریای بالتیک است و گفته می‌شود، کسی که آن را کنترل کند بر تمام دریای بالتیک تسلط دارد.

در صورت بروز مناقشه با روسیه، عضویت سوئد در ناتو می‌تواند بسیار با اهمیت باشد زیرا این کشور دارای زیردریایی‌های بسیار پیشرفته‌ای است که می‌توانند در درگیری در دریای به نسبت کم‌عرض بالتیک نقشی تعیین‌کننده بر عهده بگیرند.

دریای بالتیک در قیاس با آب‌های آزاد بین‌المللی منطقه‌ای کم‌عرض و کم‌عمق است. در این دریا ناوهای جنگی می‌توانند به سادگی هدف قرار بگیرند اما زیردریایی‌های فوق پیشرفته سوئدنی که متناسب با ویژگی‌های منطقه طراحی شده‌اند از قدرت مانور بسیار قابل توجهی برخوردارند.

به این ترتیب عضویت سوئد در پیمان آتلانتیک شمالی نه تنها برای کنترل دریای بالتیک و حفاظت از کشورهای کوچک عضو ناتو در شمال منطقه اهمیت غیرقابل انکاری دارد که برای المان و لهستان در سواحل جنوبی آن هم بسیار مهم است.

از سوی دیگر، سوئد و ایالات متحده آمریکا نیز توافق‌نامه تاریخی در زمینه همکاری‌های گسترده‌تر نظامی امضاء کردند. این توافق‌نامه توسط وزرای دفاع دو کشور در مقر وزارت دفاع آمریکا، پنتاگون امضاء شد.

این توافق از جمله به این معنی است که ارتش آمریکا به هنگ ۱۷ و تمرینات نظامی آن در سراسر سوئد، دسترسی پیدا می‌کند. ارتش آمریکا همچنین فرصت ذخیره تجهیزات دفاعی در سوئد را خواهد داشت.

وزیر دفاع پال یانسون می‌گوید که توافق جدید به این معنی است که سوئد فرصت بیشتری برای دریافت کمک از ایالات متحده در صورت وقوع جنگ خواهد داشت. این موافقت‌نامه باید به تصویب ریگسداگ (پارلمان سوئد) نیز برسد.

این بده و بستان‌ها و معاملات آشکار و نهان دولت‌ها در سرباطی در جریان است که به‌طور کلی امنیت صلح جهانی، شدیداً به‌خطر افتاده است.

انتشار شاخص جهانی صلح ۲۰۲۳: شاخص جهانی صلح (GPI) گزارشی است که توسط موسسه اقتصاد و صلح (IEP) استرالیا تهیه می‌شود و موقعیت نسبی صلح ملت‌ها و مناطق را اندازه‌گیری می‌کند. موسسه اقتصاد و صلح که مقر آن در سیدنی استرالیا است، یک اندیشکده مستقل، غیرحزبی و غیرانتفاعی است.

«جی‌پی‌آی» با در نظر گرفتن ۲۳ شاخص کیفی و کمی، وضعیت صلح را در سه حوزه سطح ایمنی و امنیت اجتماعی، وسعت درگیری داخلی و بین‌المللی جاری، و میزان نظامی‌سازی تعیین می‌کند.

شاخص جهانی صلح ۱۶۳ کشور و سرزمین مستقل که ۷/۹۹ درصد از جمعیت جهان را تشکیل می‌دهد را با توجه به سطح صلح آن‌ها رتبه‌بندی می‌کند. این تحقیق نشان می‌دهد که جهان طی ۱۵ سال گذشته نآرام‌تر شده است.

پژوهش سال ۲۰۲۳ نشان می‌دهد که سطح متوسط صلح جهانی ۴۲/۰ درصد کاهش یافته است که سیزدهمین کاهش در طول ۱۵ سال گذشته است. ۸۴ کشور در سال ۲۰۲۲ صلح‌آمیزتر شده‌اند و میزان صلح و آرامش ۷۹ کشور کاهش یافته است.

جنگ در اوکراین، تأثیری قابل‌توجه بر صلح جهانی گذاشت، به‌طوری که اوکراین و روسیه از نظر گستردگی ناامنی در کشورهای دنیا، به‌ترتیب اول و پنجم شدند.

اروپا کماکان صلح‌آمیزترین منطقه جهان است و هفت کشور از ۱۰ کشور صلح‌آمیز را در خود جای داده است.

ایسلند، همچنان صلح‌آمیزترین کشور جهان است و از سال ۲۰۰۸ این جایگاه را در اختیار دارد. پس از ایسلند کشورهای دانمارک، ایرلند، نیوزلند، اتریش، سنگاپور، پرتغال، اسلوانی، ژاپن و سوئیس رتبه دوم الی دهم فهرست را به خود اختصاص داده‌اند.

سوئد در جایگاه ۲۸ امن‌ترین کشور جهان قرار گرفته است که جایگاه بهتری از برای مثال لهستان (۲۹)، اسپانیا (۳۲)، ایتالیا (۳۴)، کویت (۳۵) و بریتانیا (۳۷) به‌شمار می‌رود.

افغانستان برای هشتمین سال متوالی نام‌ن‌ترین کشور جهان معرفی شده است و بعد از آن یمن، سوریه، سودان جنوبی، جمهوری دموکراتیک کنگو، روسیه، اوکراین، سومالی، سودان و عراق رتبه‌های دوم الی دهم فهرست نام‌ن‌ترین‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

در میان کشورهای خاورمیانه کشور قطر با رتبه چشمگیر ۲۰ خود در جایگاه بهتری در مقایسه با کشورهایمانند استرالیا (۲۲)، نروژ (۲۴)، سوئد (۲۸)، اسپانیا (۳۲)، ایتالیا (۳۴) و بریتانیا (۳۷) می‌درخشد. کشور قطر تنها کشور اسلامی خاورمیانه است که دارای چنین رتبه چشمگیری است. جالب است که کشور امارات متحده عربی که بر اساس تصور عمومی یکی از «امن‌ترین کشورهای جهان» تصور می‌شود با رتبه ۷۵ خود در جایگاهی پایین‌تر در مقایسه با کشورهایمانند کامبوج (۷۳)، پاناما (۶۸)، ارمنستان (۶۶)، زامبیا (۶۳) و اردن (۶۲) قرار دارد. عربستان سعودی نیز با رتبه ۱۱۹ خود در جایگاه چشمگیری قرار ندارد.

ایران در کنار کشور ترکیه، هر دو در رتبه ۱۴۷، قرار گرفته است. تنها ۱۵ کشور جهان وضعیت بدتری از این دو کشور دارند.

جایگاه ایالات متحده آمریکا در این شاخص صلح، یکی از پایین‌ترین‌ها به‌شمار می‌رود. این کشور مانند سال گذشته، در رتبه ۱۳۱ این فهرست قرار می‌گیرد که برای یک کشور جهان غرب قابل تامل است. در این گزارش آمده است که وضعیت صلح در سال گذشته در ایالات متحده آمریکا کاهش یافته است و اضافه شده است که «ناآرامی‌های داخلی دیگر محرک اصلی نبوده است و این کاهش ناشی از وخامت اوضاع در حوزه ایمنی و امنیت، به‌ویژه درک شاخص‌های میزان جرم و جنایت، و قتل» بوده است.

در حالی سوئد برای عضویت در ناتو خودش را به هر آب و آتشی می‌زند اما امنیت داخلی سوئد نسبت به گذشته، باز هم بحرانی‌تر شده است. پلیس فهرست بروز شده ۵۹ «منطقه تحت فشار» (سال ۲۰۲۳ کشور را منتشر کرد: «خطرناک‌ترین مناطق استکهلم و سوئد کدامند؟»)

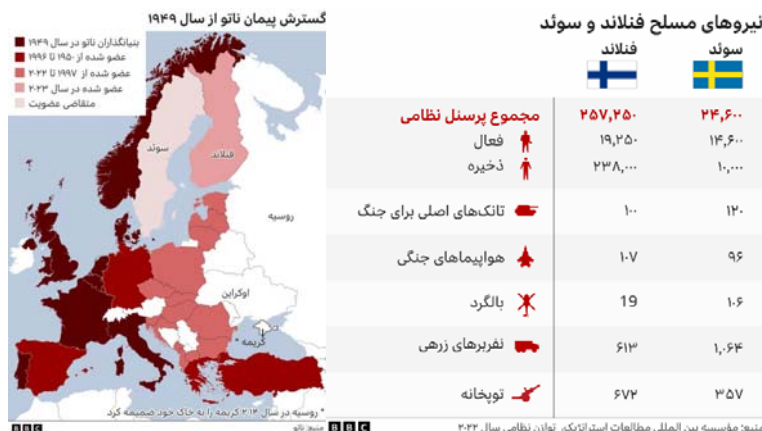
از سال ۲۰۱۵ تاکنون پلیس یک فهرست رسمی از محله‌های خطرناک کشور را منتشر می‌کند، محله‌هایی که بزهداران تاثیر مستقیم در زندگی ساکنان آن دارند. این فهرست از سال ۲۰۱۹ به‌صورت عمومی و علنی در دسترس عموم نیز قرار دارد.

«مناطق تحت فشار» در سوئد در سه رده «مناطق تحت فشار»، «مناطق خطر» و «مناطق تحت فشار ویژه» طبقه‌بندی می‌شوند.

مناطق «تحت فشار ویژه» دارای جدی‌ترین وضعیت هستند و متعاقب آن خطرناک‌ترین به‌شمار می‌روند. این مناطق مشکل‌سازترین «گتوها» هستند که تمرکز بزهداران در آن زیاد است و تهدید و اعمال خشونت‌آمیز به‌طور سیستماتیک در آن‌ها صورت می‌گیرد. به گفته مقامات دولتی، در این مناطق حتی پلیس نیز وظایف خود را «با دشواری بسیار» انجام می‌دهد.

پلیس سویدن فهرست بروز شده و جدید مناطق موسوم به «تحت فشار» کشور برای سال ۲۰۲۳ را منتشر کرده است. بر اساس این فهرست و در حال حاضر ۵۵۰ هزار نفر ساکن یک منطقه «تحت فشار» هستند که حدود ۵ درصد از جمعیت کشور را به خود اختصاص داده است.

بر اساس آخرین فهرست منتشر شده چهار منطقه جدید وارد فهرست مناطق «تحت فشار» سویدن شده‌اند، و شش منطقه نیز از فهرست خارج شده است.

جزایر «گوتلند» و «اولند» دو جزیره بزرگ واقع در جنوب شرق سویدن قرار دارند که در مالکیت سویدن است. سویدن از ۲۵ استان (کانتی) و ۲۹۰ حوزه شهرداری (کمون) تشکیل شده است. استکهلم بعنوان بزرگترین شهر این کشور در نیمه دوم قرن سیزدهم تاسیس شده و از سال ۱۴۳۶ میلادی تاکنون بعنوان پایتخت سویدن می‌باشد. سویدن حدود ۱۰ میلیون نفر جمعیت دارد و نرخ رشد جمعیت این کشور ۰۵/۱ درصد است. هرم جمعیتی سویدن نشان می‌دهد که این هرم از نظر توزیع سنی متناسب است. ۱۷ درصد جمعیت سویدن کمتر از ۱۴ سال داشته، ۶۳ درصد بین ۱۵ تا ۶۴ و ۲۰ درصد بالای ۶۵ سال سن دارند. ۸۵ درصد جمعیت کشور سویدن در نیمه‌جنوبی کشور سکونت دارند که علت اصلی آن سردسیر بودن نیمه‌شمالی و نزدیکی آن به قطب شمال است. تا اواخر قرن نوزدهم کمتر از ۲۰ درصد جمعیت سویدن شهرنشین بودند لیکن اکنون حدود ۹۰ جمعیت شهرنشین هستند. حدود ۳۰ درصد جمعیت کشور سویدن در سه شهر استکهلم، گوتنبرگ، و مالمو و حومه آن‌ها متمرکز است.

مردم سویدن همراه با مردمان نروژ، ایسلند و دانمارک از شاخه ژرمنی اقوام هند و اروپایی بوده و تبارشان به وایکینگ‌ها می‌رسد. کلمه وایکینگ از ریشه ویکن به معنای خلیج گرفته شده و به مردمی اطلاق می‌شده که در اطراف آبگیرهای اسلو (پایتخت کنونی نروژ) زندگی می‌کرده‌اند.

ترکیب جمعیت سویدن در شش دهه اخیر به عللی نظیر برخورداری از جذابیت آرامش ناشی از بی‌طرفی در جنگ جهانی دوم و نیاز کشور به نیروی کار تدریجا تغییر کرد. جاذبه بازار کار توام با استواری کشور بر پایه رفاه همگانی، زمینه‌های لازم برای مهاجرت افرادی از کشورهای مختلف به این کشور را در گذشته فراهم نمود. قوانین مهاجر پذیری «سخاوتمندانه» توام با شکوفائی اقتصادی سویدن و نیاز به نیروی کار خارجی موجب ادامه این روند تا اواخر قرن بیستم گردید.

سویدن در عین حال کشوری مهاجر فرست هم می‌باشد. از سال‌های ۱۸۵۰ تا ۱۹۱۰ میلادی، قریب به یک میلیون نفر از جمعیت ۵/۳ میلیون نفری آن زمان سویدن؛ به امید کسب درآمد بهتر، گذار از بیکاری و زندگی پر مشقت در جنگل‌های سردسیر مناطق میانی و شمال سویدن، و همچنین به امید کسب آزادی سیاسی اجتماعی به امریکا مهاجرت

کردند. اما از دهه ۳۰ قرن گذشته، مهاجرت به سویدن بر مهاجرت از سویدن پیشی گرفت. سویدن اکنون از منظر اتباع خارج به دنیا آمده به یکی از متنوع‌ترین کشورها از منظر ترکیب فرهنگی تبدیل شده، به گونه‌ای که امروزه مردمانی از ملل مختلف در این کشور زندگی می‌کنند. فنلاندی‌ها از دیرباز به‌عنوان بزرگترین اقلیت ساکن در سویدن بوده‌اند.

در سال ۲۰۱۵ با مهاجرت ۱۰۳.۶۶۲ نفر به سویدن رکورد مهاجرت به این کشور در طی دهه‌های گذشته شکسته شد. به‌طور اتفاقی در همین سال تعداد زیادی از مردم سویدن به خارج از کشور مهاجرت کردند. براساس امار اعلام شده، در این سال ۵۶.۰۰۰ نفر این کشور را ترک نموده‌اند که از این تعداد یک سوم آن‌ها متولد سویدن و بقیه در دیگر کشورها زاده شده بوده‌اند. براساس آمار، ۱۲ درصد جمعیت این کشور را پناهندگان تشکیل می‌دهند و سویدن از این منظر در رده هفتم دنیا قرار دارد.

زبان سویدنی به‌همراه زبان‌های ایسلندی، دانمارکی و نروژی شاخه‌ای از زبان المانی هستند. سه زبان سویدنی، دانمارکی و نروژی بسیار به هم نزدیک هستند و گویش‌کنندگان به این زبان‌ها می‌توانند هر کدام به زبان خود با هم ارتباط‌زبانی برقرار کنند. علاوه بر سویدن، دو اقلیت بومی «فین» و «لاپ» که عموماً ساکنان مناطق شمالی فنلاند، سویدن و نروژ را تشکیل می‌دهند نیز زبان خاص خود را دارند.

به این ترتیب، مقام‌های رده بالای دولت سویدن با هشدار صریح مبنی بر این‌که ممکن است جنگ گریبان سویدن را نیز بگیرد و هر شهروند باید خود را برای چنین موقعیتی آماده کند، مردم را شوکه کردند. برخی هشدار را جدی گرفته و به فروشگاه‌ها هجوم برده‌اند و برخی دیگر رهبران کشور را به ایجاد ترس غیرواقعی متهم کردند.

شبکه فرانس ۲۴ در گزارشی به وضعیت جامعه سویدن پس از هشدار مقام‌های این کشور در خصوص احتمال نزدیک بودن جنگ پرداخته است.

در این گزارش آمده است: گوستاو والیوم، کشاورز ۳۷ ساله که قبل از تعلیق خدمت سربازی اجباری در سویدن به سربازی رفته بود از فراخوان مقام‌های کشورش برای آماده شدن مردم برای جنگ چندان شگفت‌زده نشده است.

او در این خصوص می‌گوید: «واقعیت این است که سویدن از نظر جغرافیایی بسیار نزدیک به روسیه است و ما می‌دانیم که مسکو اصلاً قابل اعتماد نیست. ضمن این‌که موارد جاسوسی اخیر و تلاش‌های این کشور برای نفوذ به سویدن را هم نمی‌توان فراموش کرد. در نتیجه نمی‌توان از این هشدار شگفت‌زده شد.»

والیوم می‌گوید بلافاصله پس از اعلام مقام‌های کشورش مانند بسیاری دیگر از سویدنی‌ها به فروشگاه رفته و «کیت بقا» برای خود و خانواده‌اش تهیه و سوخت ذخیره، مخازن آب، جعبه کمک‌های اضطراری و مخزن آب خریداری کرده است. او می‌گوید از این‌که برخی از مردم سویدن تصور می‌کنند در بیان تهدید اغراق شده، تعجب می‌کند.

کارل اسکار بوهلین، وزیر دفاع سویدن گفته است که جنگ می‌تواند به این کشور برسد و مردم این سرزمین واقع در منطقه اسکاندیناوی باید خود را برای شرایط اضطراری آماده کنند.

در ادامه مایکل بیسن، فرمانده کل نیروهای نظامی سویدن هم در یک گفت‌وگوی تلویزیونی اعلام کرد که همه سویدنی‌ها باید برای جنگ آماده شوند. او همچنین در ادامه افزوده بود: «ما باید متوجه باشیم که وضعیت چقدر جدی است و هرکس به‌طور جداگانه باید خود را از نظر ذهنی خود را برای این شرایط آماده کند.»

اگرچه این اولین باری نبود که مقامات این کشور نسبت به خطرات محتمل از سوی همسایه خود سخن می‌گفتند اما این نخستین بار بود که این کشور به صراحت از امکان وقوع جنگ می‌گوید.

البین بوهمن، سخنگوی آژانس حوادث غیر مترقبه سویدن (MSB) که در مدیریت بحران تخصص دارد می‌گوید که پس از اعلام مقام‌های دولتی بازدید از نقشه پناهگاه‌های اضطراری در این کشور بیش از ۳ هزار و ۵۰۰ درصد افزایش یافته است. همچنین دانیل تصاویر، کتابچه‌ها و نقشه این پناهگاه‌ها از وبسایت این مرکز افزایش ۹۰۰ درصدی داشته است. او همچنین می‌گوید از زمان شروع جنگ در اوکراین چنین تقاضائی مشاهده نشده است.

این کتابچه برای اولین بار در طول جنگ جهانی دوم منتشر شد و تا سال ۱۹۶۱ بین تمام خانواده‌های سویدنی توزیع شد، کاری که پس از حمله روسیه به کریمه و اشغال این شبه جزیره تکرار و بار دیگر منتشر و بین سویدنی‌ها توزیع شد. بومن در این خصوص می‌گوید: «الحاق غیرقانونی کریمه یک زنگ خطر برای سیستم آمادگی سویدن بود. ناگهان وضعیت جهانی تغییر کرد، به این معنی که ما از تمرکز صرف بر بحران‌های زمان صلح به برنامه‌ریزی کامل دفاعی و تلاش برای تقویت خود رفتیم.»

در سال ۲۰۲۲، میلادی زمانی که روسیه تهاجم تمام عیار خود را به اوکراین آغاز کرد، این کتابچه دوباره برای مردم ارسال شد. این کتابچه شامل اطلاعاتی در مورد چگونگی آماده شدن و اقدام در یک موقعیت بحرانی است که در آن همه چیز نوشته شده است، از نحوه برخورد در شرایط قطعی برق و آتش سوزی در جنگل‌ها گرفته تا حملات سایبری و جنگ واقعی.

در همان زمان، این نهاد مدنی، سویدنی‌ها را تشویق کرد که «کیت‌های بقا» را تهیه و در خانه نگه دارند. بسته‌هایی که در آن حاوی وسایل ضروری مانند رادیو، غذا، آب، کیسه‌خواب و اجاق‌های مخصوص کمپینگ است.

برخی از شرکت‌ها از آن زمان در بازار جدید «کیت بقا» سرمایه‌گذاری کرده‌اند و در آن مواد غذایی را ارائه می‌کنند که می‌تواند تا ۲۵ سال دوام بیاورد.

از سال ۲۰۲۲، و به ویژه پس از این‌که سویدن با وجود تهدیدات روسیه، تصمیم گرفت به ناتو بپیوندد، وضعیت در این کشور بیش از پیش متشنج شده است. ترکیه و هنگری مخالفت‌هایی را با موضوع الحاق سویدن به ناتو ابراز داشته و مجلس ترکیه هنوز به آن رای نداده است با این حال تهدیدات روسیه ادامه داشته است.

در سال گذشته، پلیس سویدن چندین نفر را که مظنون به جاسوسی یا جمع آوری اطلاعات برای روسیه بودند دستگیر کرده است.

مقامات سویدنی، همچنین شاهد افزایش حملات سایبری بوده‌اند و در ماه دسامبر، منطقه وسیعی بر فراز دریای بالتیک در معرض تعدادی از حوادث آسیب دیدن GPS قرار گرفت که باعث شد چندین هواپیما سیگنال‌های ناوبری ماهواره‌ای خود را از دست بدهند. در همین دوره، روسیه یک آزمایش نظامی در این منطقه با هدف «تضعیف ناوبری و ارتباطات رادیویی دشمن» انجام داد.

توماس نیلسون، رئیس سرویس اطلاعات و امنیت نظامی سوئد در این خصوص می‌گوید: «برخی تهدیدها تشدید شده‌اند، که می‌توان به تهدید نظامی، تهدید حمله مسلحانه و مواردی از این دست اشاره کرد. اتفاقاتی که احتمال تشدید جنگ در اوکراین را افزایش داده است. در چنین شرایطی ما باید با دقت رفتارها و سیاست‌های روسیه را مورد بررسی و مطالعه قرار دهیم.»

اگرچه ممکن است هشدارهای هفته گذشته با هدف مراقبت از سوئدنی‌ها مطرح شده باشد اما در عین حال واکنش‌های منفی بسیاری را هم در پی داشت.

در مقابل اما اولف کریسترسون، نخست وزیر راست‌گرای سوئد اما با صراحت از امکان جنگ صحبت می‌کند و تاکید دارد باید به وضوح در خصوص این موضوع صحبت کرد و هر رفتاری غیر از این غیرمسئولانه خواهد بود.

اما تا آنجا که به درون جامعه سوئدنی برمی‌گردد پس از هشدار دو مقام امنیتی سوئد در رابطه با احتمال جنگ، مردم به فروشگاه‌ها هجوم بردند و از جمله قفسه کنسروها را خالی کردند. همچنین فروش اقلامی مانند غذاهای کنسرو شده، اجاق‌های سیار، رادیوهای که با دست شارژ می‌شوند و دستگاه‌های تصفیه آب در چندین بخش از کشور افزایش یافته است.

به گفته فروشگاه زنجیره‌ای ایکا، کنسرو ژامبون و رابوولی بیش‌تر فروخته شده است. بالا رفتن قیمت مواد غذایی و مایحتاج زندگی در سوئد، سبب خرید و حتی نوع پخت و پز خانواده‌ها را تغییر داده است.

وضعیت برای افراد کم درآمدتر مانند بازنشستگان، دانشجویان و تازه واردان به مراتب دشوارتر است.

مردم در این وضعیت سعی می‌کنند راهی برای سازش با گرانی موجود، بیابند.

۷ مارس سال گذشته، سایت مات پریس کولین Matpriskollen که بر قیمت‌های مواد غذایی نظارت دارد، اعلام کرد که قیمت مواد غذایی در ماه گذشته به بالاترین میزان رسیده است. به گزارش این سایت، قیمت مواد غذایی به‌طور متوسط ۵/۲ درصد در ماه فوریه افزایش یافته است.

با افزایش قیمت مواد غذایی قدرت خرید مردم به شدت کاهش یافته است.

شروع سال جدید با افزایش قیمت برق همراه بود و این افزایش هزینه به چالشی جدید برای مردم تبدیل شده است.

رسام شیبه، مشاور امور انرژی و اقلیمی در کمون سیگتونا، گفته است: «صرفه‌جویی در مصرف بهترین راه‌حل است.»

با وجود بی‌پرده بودن پیام، اظهارات وزیر دفاع مدنی و فرمانده ارتش به‌عنوان زنگ خطر تلقی می‌شود.

مدت‌هاست که آرامش مردم سوئد به‌خصوص با روی کار آمدن دولت ائتلافی راست‌گرای سوئد که بعد از انتخابات سراسری سپتامبر سال ۲۰۲۲، و همچنین با افزایش و گرانی به خصوص با ادامه جنگ روسیه و اوکراین، همچنین جرم و خشونت‌های مرتبط با گروه‌های تبهکار نیز افزایش یافته اما گرایش‌هاست راست و نژادپرست این وضعیت نامنی سوئد را به پناهندگان و مهاجرین نسبت می‌دهند. تویاس بیلستروم، وزیر امور خارجه سوئد، ماه سپتامبر سال گذشته در گفت‌وگو به بی‌بی‌سی، ادعا کرد: «الان می‌توانیم ببینیم که بیرون ماندن و ادغام نشدن در جامعه، در کنار تجارت مواد مخدر و جرایم سازمان‌یافته، ترکیب بسیار بسیار مسمومی را ایجاد کرده است.»

به نظر دلیلی اصلی چنین هشدارها، قبل از هر چیز نگرانی دولت از اعتراض جنبش‌ها و نهادهای مردمی به وضعیت نابسامان موجود است. چه‌طور دولت وقت سوئد در میان جنگ و کشتار و ویرانی نفس‌گیر جنگ جهانی دوم، اعلام بی‌طرفی کرد اما اکنون به بهانه جنگ روسیه و اوکراین، برای عضویت در پیمان نظامی ناتو، به هر خفت و خواری رجب طیب اردوغان رئیس‌جمهور فاشیست و جنگ‌طلب ترکیه، تن می‌دهد؟!!

اکنون نیز مقامات نظامی و سیاسی سوئد، با هشدارهای جنگی، هنرچه بیشتر مردم را نگران کرده‌اند.

در چنین روندی، پس از بیش از دو قرن صلح، سویدن در چند قدمی پیوستن به ائتلاف دفاعی ناتو، منتظر چراغ موافقت ترکیه و هنگری است.

یکشنبه یکم بهمن- دلو- ۱۴۰۲- بیست و یکم جنوری ۲۰۲۴